

СІЧЕНЬ 1976 РОКУ

РОЗДІЛ 1

У хмарні дні Роберт Невілл не знав точно, коли саме заїде сонце, тому часом вони з'являлися раніше, ніж він діставався домівки.

Якби він мав кращі розрахункові здібності, то міг би вирахувати приблизний час їхньої появи; а так він і досі користувався давньою звичкою визначати настання сутінків, дивлячись на небо, а в хмарні дні користі з того було мало. У такі дні він вважав за краще лишатися неподалік дому.

Походжаючи опівдні навколо будинку, він смалив цигарку, пускаючи з кутика рота цівку диму, — варто було перевірити, чи тримаються дошки на вікнах. Після несамовитих атак вони часто бували розколоті або надірвані, тож їх раз у раз доводилося замінювати; такої роботи він терпіти не міг. Сьогодні лиш одна дошка була ослаблена. «Чи ж не дивина?» — подумалося йому.

Він також перевіряв теплицю та водяний бак на задньому дворі. Часом конструкція навколо бака бувала пошкоджена, а водозбірники погнуті чи відламані. Бувало, що вони жбурляли каміння через високу огорожу, зрідка прориваючи підвісну сітку, тож доводилося міняти побиті шибки.

Утім, цього разу ані теплиця, ані бак не були пошкоджені, тож він попрямував до будинку по молоток і цвяхи. Відчинивши двері, він поглянув на власне спотворене

відображення в потрісканому дзеркалі, яке прилаштувавдесь місяць тому до дверей. За кілька днів зазубрені шматки посрібленого скла почнуть відпадати. «Ну й грець із ним», — подумав він. Це останнє бісове дзеркало, яке він туди ліпитиме, — все одно марно. Краще повісити часник. Часник завжди спрацьовував.

Він повільно пройшов крізь тьмяну вітальню, звернув ліворуч у невеликий передпокій, знову ліворуч і опинився у своїй спальні.

Колись кімната була затишно обставлена, але ті часи минули. Тепер це було функціональне приміщення, а оскільки Невіллове ліжко та комод займали небагато місця, решту кімнати він переобладнав у майстерню.

Уздовж стіни стояв довгий верстак із твердої деревини; на ньому він прикріпив стрічкову пилку, токарний верстат, наждачне точило та лещата. На стіні понад верстатом були хаотично нагромаджені полиці з усіма потрібними Робертові інструментами.

Він підійняв із верстака молоток і вибирав кілька цвяхів із безладно розставлених відерець. Повернувшись надвір, він міцно прибив планку до віконниці. Невикористані цвяхи пожбурих у купу щебеню попід дверима.

Деякий час він стояв на галявині перед будинком, дивлячись уздовж завмерлої Сімарон-стрит¹. Він був чоловіком високої статури, тридцяти шести років, англо-німецького походження.

Його обличчя не мало особливих прикмет, хіба що довгастих, рішучий рот і яскраво-блакитні очі, які тепер вдивлялися в обвуглені руїни сусідніх будівель. Він спалив їх,

---

¹ Усі географічні назви, якщо не вказано інше, позначають об'єкти, розташовані в місті Лос-Анджелес, штат Каліфорнія, — найбільшому місті штату, другому за чисельністю місті в США.

щоб убезпечити себе від нападу згори: так *вони* не дістануться до нього з дахів сусідніх будинків.

Почекавши ще кілька хвилин, він неквапом перевів подих і повернувся в дім. Пожбунив молоток на диван у вітальні, запалив чергову цигарку та зробив собі фірмовий ранковий коктейль.

Пізніше він змусив себе сходити на кухню та розчистити раковину, спустивши в подрібнювач купку сміття, що назбиралася за п'ять днів.

Він знав, що має спалити паперовий посуд, пообмітати меблі, вимести раковини, ванну й туалет, а ще змінити постіль та наволочки в спальні, проте настрою для цього не мав.

Живучи самотником, він перестав зважати на ці речі.

* * *

Наближався полудень. Роберт Невілл набирав повний кошик часнику в теплиці.

Попервах він на дух не зносив запах часнику в таких кількостях, а його шлунок постійно каламутило. Тепер же він був готовий іноді поклястися, що цим запахом просякнуті не лише будинок і все в ньому, а навіть його власне тіло.

Проте він цілком перестав зважати на запах.

Визбиравши достатньо головок, він повернувся в дім і скинув їх на сушарку в раковині. Клацнув вимикачем — світло замерехтіло і вже за мить спалахнуло на повну потужність. Роздратоване шипіння вирвалося крізь його стиснуті зуби. Знову цей бісів генератор. Треба діставати інструкцію та перевіряти проводку. А як відремонтувати не вийде, то доведеться встановлювати новий.

Він гнівно шарпнув ногою високий табурет, відсунувши його до раковини, узяв ніж і, втомлено пробурчавши, всівся.

Спершу він розділив кожную головку на маленькі серповидні зубчики. Потім розрізав кожен рожевуватий жорсткий зубець навпіл, розкриваючи всередині м'ясисті пуп'янки. Повітря наповнилося гострим мускусним ароматом. Коли терпіти стало несила, він клацнув перемикачем кондиціонера, і дихати вмить стало легше.

Далі він дістав із полиці ніж для коління льоду й почав робити дірки в кожному розрізаному зубчику. Просунувши крізь кожную дірку дріт, став з'єднувати зубчики, виготовивши таким чином близько двадцяти п'яти разків часнику.

Спершу він розвішував разки понад вікнами. Але скоро вони призвичаїлися жбурляти у вікна каміння, тож розбиті шибки довелося прикривати обривками фанери, аж доки одного дня він не замінив їх на рівні ряди дощок. Тепер будинок скидався на понурій склеп, але принаймні не доводилося більше боятися раптового дощу з уламків скла та залетілого каміння. Та й після встановлення трьох кондиціонерів стало не так уже й тяжко терпіти запах. У разі потреби людина призвичаюється до будь-яких умов.

Коли він закінчив розвішувати головки часнику в приміщенні, то вийшов надвір і пришпилив на забиті вікна по кілька свіжих в'язок, познімавши при цьому ті, що вже повидихалися.

Йому доводилося робити це двічі на тиждень. Допоки він не знайде чогось дієвішого, це й надалі залишатиметься його першою лінією оборони.

«Оборона? — інколи гадав він. — Але для чого?»

Решту світлої частини дня він виготовляв кілки.

Він виточував їх на токарному верстаті з довгастих товстих стрижнів шканту¹, розпилюючи його на шматки

---

¹ Невеликий дерев'яний кріпильний виріб циліндричної форми. Шканти виготовляють із довгих стрижнів, нарізаючи ті на менші шматки.

дев'ять дюймів¹ завдовжки. Далі він обробляв їх наждаком, аж доки вони не ставали гострими, як кинджали.

Це була виснажлива, одноманітна робота, через яку повітря в кімнаті наповнювалося парким запахом тирси, котра проникала йому в пори шкіри та легені, через що він заходжувався кашлем.

Йому ніколи не вдавалося зробити кілків про запас: скільки б він їх не виготовляв, їхня кількість миттєво вичерпувалася. Шканти ставало дедалі важче знайти, тому з часом він муситиме виточувати кілки з прямокутних шматків деревини. «*Ото* буде мені потіха», — роздратовано думав він.

Ситуація пригнічувала його і змушувала шукати кращий спосіб їх знешкодити. Але хіба міг він бодай щось вигадати, якщо вони ніколи не давали йому можливості перепочити й подумати бодай трохи? Поки він працював за верстатом, слухав музичні записи через гучномовець, який установив у спальні, — то були Третья, Сьома та Дев'ята симфонії Бетховена. Він був радий, що ще змалку від своєї матері навчився цінувати таку музику. Це допомагало заповнювати лячну порожнечу годин.

Починаючи від четвертої години дня його погляд раз по раз ковзав до годинника на стіні. Він працював у тиші, губи міцно стиснуті, з кутика рота стирчить цигарка, а очі пильнують зубило, що точить деревину, наповнюючи повітря кімнати світлою куравою.

Четверта п'ятнадцять. Четверта тридцять. І ось за чверть п'ята.

За якусь годину ці брудні виродки знов обступлять будинок. Тільки-но посутеніє.

---

¹ 9 дюймів ≈ 23 см.

Він стояв перед величезним морозильником, лаштуючи собі вечерю.

Погляд його змучених очей мандрував поміж куп м'яса та заморожених овочів, спускаючись до хліба й випічки, фруктів та морозива.

Він зупинив свій вибір на двох баранячих відбивних, квасолі та невеличкій коробочці апельсинового шербету. Узявши всі необхідні коробки з морозильника в руки, він поштовхом ліктя зачинив двері.

Потім підійшов до куп бляшанок, кострубато нагромаджених аж до самої стелі. Витягнувши з-поміж них томатний сік, він вийшов із кімнати, що колись належала Кеті, а тепер — його шлунку.

Повільно походжаючи вітальнею, він роздивлявся фотопалери, що вкривали задню стіну. На них був зображений стрімчак, під яким вирував синьо-зелений океан, де хвилі накочувались і розбивались об чорні скелі. Високо в чистій блакиті неба ширяли білі чайки, а праворуч над прірвою нависло криве вузлувате дерево, чорні гілки якого краями небосхил.

Невілл зайшов до кухні, вивантаживши всю їжу на стіл і вкотре звівши погляд до годинника. За двадцять шоста. Вже скоро.

Він залив трохи води в маленьку каструлю і з брязкотом поставив її на плитку. Потім розморозив відбивні й поклав їх смажитися на решітці-грилі. До того часу вода в каструлі вже кипіла, тож він закинув у неї заморожену квасолю та закрит кришкою, розмірковуючи, що, певно, саме електрична плита видоювала енергію з генератора.

За столом він відрізав собі дві скибки хліба й наповнив склянку томатним соком. Він присів і придивився до

червоної секундної стрілки, яка повільно снувала циферблатом. Уже невдовзі з'явиться ота мерзота.

Допивши сік, він підійшов до вхідних дверей і вийшов на ганок. Ступивши на газон, попрямував до тротуару.

Сутеніло; повітря почало наповнюватися прохолодою. Він поглянув в обидва боки Сімарон-стрит, холодний вітерець куйовдив його біляве волосся. Це й дратувало його в хмарні дні: ніколи не знаєш, коли чекати їх наближення.

Ну що ж, краще вже вони, аніж ті трикляті піщані бурі. Знизавши плечима, він повернувся газоном до будинку, замкнувши й зачинивши на засув двері, посунув товсту клямку на місце. Після цього зайшов до кухні, зняв відбивні з решітки та вимкнув плиту, на якій варилася квасоля.

Він саме накладав їжу до тарілки, коли зупинився та поспіхом звів очі на годинник. Шоста двадцять п'ять. Знадвору закричав Бен Кортман.

«Покажись, Невіллі!»

Роберт Невілл зітхнув і всівся їсти.

* * *

Він сидів у вітальні й намагався читати. Зробивши собі віскі з льодом у своєму невеликому барі, він тримав холодну склянку в руках, читаючи працю з фізіології. З динаміка, прилаштованого над дверима передпокою, гучно лунала музика Шенберга¹.

Однак навіть цієї гучності було недостатньо. Він і досі чув їх знадвору: їхнє белькотіння й походження, їхній репет, гарчання та постійні сварки одне з одним. Час від часу камінь чи цеглина вдаряли в будинок і з глухим стуком відлітали. Інколи гавкав пес.

¹ Арнольд Шенберг (1874—1951) — австрійський композитор, представник музичного експресіонізму, вважається одним із найвпливовіших композиторів ХХ століття.

Усі вони були там з однієї причини.

Роберт Невілл заплющив на мить очі, зціпивши уста. Потім він знову розплющив очі і вкотре запалив цигарку, впускаючи дим глибоко в легені.

Він жалкував, що йому не стало часу зробити будинок звуконепроникним. Усе було б не так уже й кепсько, якби йому постійно не доводилося їх слухати. Минуло вже п'ять місяців, а це й досі діяло йому на нерви.

Він більше не дивився на них. На початку зробив був вічко у вікні, що виходило у двір, і споглядав їх. Але потому його побачили жінки і стали непристойно позувати, спокушаючи його покинути будинок. Він не мав жодного бажання дивитись на те.

Він відклав книжку й понуро втупився в килим, слухаючи «Просвітлену ніч»¹ через гучномовець. Він знав, що може скористатися затичками для вух, щоб відгородитися від їхніх звуків, але тоді не чути буде й музики, а йому не хотілося почуватися, наче вони загнали його в мушлю.

Він знову заплющив очі. Саме через жінок це було так нестерпно, думав він, жінок, що, мов хтиві ляльки, позували серед ночі, чекаючи, що він побачить їх і вирішить вийти.

Його тіло пройняли дрижаки. Щоночі те саме. Він читає і слухає музику. Потім починає думати про звукоізоляцію будинку, а потім — про жінок.

Десь у глибині його тіла вкотре скручувався ціпкий вузол хіті, тож він міцно стиснув губи, аж вони побіліли. Він надто добре знав це відчуття і шаленів, не в змозі його побороти. Почуття всередині нього дедалі зростало. Він здійснюється і почав тупцювати кімнатою, притиснувши до

---

¹ «Просвітлена ніч» (нім. *Verklärte Nacht*) — струнний секстет на одну дію Арнольда Шенберга.

тулуба посинілі від напруги кулаки. Певно, він міг би встановити кінопроектор, сісти чогось попоїсти або ж до нестями нажлуктитися чи підкрутити музику, щоб аж у вухах пекло. Хай там як, але коли ставало настільки нестерпно, він мав чимось себе зайняти.

Він відчував, як м'язи його живота скорочуються, звиваючись у страхітливі завитки всередині. Підібрав полишену книжку і спробував далі читати, повільно й болісно вимовляючи кожне слово.

Та вже за мить книжка знов опинилася в нього на колінах. Він перевів погляд до книжкової шафи навпроти. Усе знання, що є в тих книгах, не в змозі спинити того вогнища, що палахкотить усередині нього; усі слова, промовлені крізь століття, не здатні спинити невимовного, безглузлого жадання плоті.

Йому стало зле від усвідомлення цього. Для чоловіка це було справжньою наругою. Звісно, це лише природний потяг, але ж нагоди вдовольнити його тепер немає. Вони силоміць нав'язали йому целібат; він мусив із тим миритися. «Ти ж маєш розум, чи як? — запитав він себе. — Тож *користуйся* ним!»

Він дотягся рукою до перемикача і зробив музику гучнішою, змусивши себе потому прочитати цілу сторінку тексту без зупинки. Він читав про рух кров'яних тілець, що проштовхуються крізь мембрани, про молочно-білу лімфу, яка несе відходи судинами, що зливаються в лімфатичні вузли, про лімфоцити й фагоцити.

«...очистити, у лівій плечовій ділянці, біля грудної клітки, у велику вену системи кровообігу».

Книжка гучно закрилася.

Чому вони не дадуть йому спокою? Чи вони думають, що його вистачить на *всіх*? Хіба вони настільки дурні, щоб у це вірити? Навіщо вони приходять кожної ночі? Після п'яти

місяців, здавалося б, вони мали облишити його й шукати щастя деінде.

Він підійшов до бару і зробив собі ще випити. Повертаючись до крісла, почув стукіт каміння, яке вдарялось об дах і з гуркотом відлітало в кущі поблизу будинку. Поверх решти шуму чути було повсякчасні волання Бена Кортмана.

«Покажись, Невіллі!»

«Одного дня я таки доберуся до цього паскуди, — думав він, роблячи великий ковток терпкого напою. — Одного дня я засаджу кілок у його бісові груди. Спеціально для цього виплодка я виготовлю кілок футової довжини¹, прикрашений стрічками».

Завтра. Завтра він таки ізолює будинок від звуку. Він стиснув пальці в кулак так, що аж побіліли суглоби. Він усе не міг перестати думати про тих жінок. Якби він не чув їх, можливо, йому б це і вдалося. Завтра. Усе завтра.

Музика добігла кінця, тож він узяв стос платівок із програвача й порозсовував їх назад у конверти-обгортки. Тепер натовп знадвору було чути ще виразніше. Він дотягся до першої-ліпшої чергової платівки та поставив її на програвач, крутнувши гучність до максимуму.

Звучання композиції «Чумний рік» Роджера Лея наповнило його вуха. Зацигикали та заголосили скрипки, загуркотіли, немов помираючі серця, литаври, флейти заграли чудні атональні мелодії.

Ціпеніючи від люті, він рвонув до себе платівку й розтросив її об праве коліно. Він давно вже поривався це зробити. Твердою ногою він зайшов на кухню та пожбурих рештки у смітник. Він завмер у темній кухні, міцно заплющивши очі, стиснувши зуби та затуливши вуха руками. «Дайте мені спокій, дайте мені спокій, *дайте мені спокій!*»

¹ 1 фут ≈ 30 см.

Дарма, йому не перемогти їх серед ночі. Марно силкуватися; це саме їхній час. Із його боку було глупством намагатися подолати їх. Може, йому переглянути якесь кіно? Та ні, настрою встановлювати проєктор він не мав. Він ляже спати, повставлявши затички у вуха. Хоч як мудруй, а врешті так закінчувалася кожна ніч.

Квапливо, намагаючись ні про що не думати, він пішов до спальні й роздягнувся. Він натягнув піжамні штани й зайшов до ванної кімнати. Сорочки від піжами він не носив ніколи; то була звичка, якої він набув ще в Панамі під час війни.

Умиваючись, він поглянув на себе в дзеркало, на свої широкі груди, темне волосся, що звивалося навколо сосків, опускаючи погляд дедалі нижче. Він вдивлявся у вигадливий хрест, який йому накололи однієї ночі в Панамі, коли він сильно налігався. «Яким же я був бовдуром у ту пору», — подумалося йому. Що ж, цілком може бути, що хрест урятував йому життя.

Він ретельно почистив зуби і скористався зубною ниткою. Він докладав зусиль, піклуючись про зуби, бо тепер був сам собі за стоматолога. Деякі речі можуть зійти нанівець, думав собі він, але не його здоров'я. «Тоді чому б тобі не припинити жлуктити алкоголь?» — допитувався він у себе. «Чого б тобі не прикусити язика?» — відповів він сам собі.

Він пішов в обхід будинком, вимикаючи всюди світло. Кілька хвилин він зосереджено розглядав шпалери, примушуючи себе повірити, що зображений на них океан — справжнісінький. Але як у це повірити, коли ніч пронизана звуками штовханини, дряпання, виття, гарчання й невгамовного репету?

Він вимкнув лампу у вітальні й повернувся до спальні.

З огидою зітхнув, побачивши, що ліжко вкриває шар тирси. Струшуючи рукою бруд, він міркував, що варто

звести перетинку між майстернею і тією частиною кімнати, де він спить. «І те зроби, і се зроби», — понуро думав він. Попереду було стільки клятих клопотів, що він ніколи не дістанеться до справжньої проблеми.

Він повставляв у вуха затички, даючи тиші його поглинути. Вимкнувши світло, він заліз під ковдру. Годинник із підсвічуваними стрілками показував, що заледве минула десята година. «Хай так, — подумав він, — раніше вляжусь, раніше прокинусь».

Лежачи в ліжку, він глибоко вдихав темряву кімнати, плакаючи надію на сон. Але навіть повна тиша не могла йому зарадити. Подумки він і досі бачив їх надворі, натовп людей із блідими обличчями, що невпинно нишпорять навколо його будинку, все шукаючи шляху дістатися до нього. Декотрі з них, певно, сновигали навпочіпки, немов хорти, зиркаючи очима на будинок, повільно скрегочучи зубами: туди-сюди, туди-сюди.

А жінки...

Мало він про *них* думав? Чортихаючись, він перевернувся на живіт, притуливши обличчя до подушки.

Лежачи й важко дихаючи, він час від часу крутився в ліжку. Хай би вже настав ранок. Подумки він щонаочі промовляв ті самі слова: «Господи Боже, хай би вже настав ранок».

Йому снилася Вірджинія. Спав він неспокійно: раз по раз здіймаючи крізь сон крик, він несамовито стискав простирадла руками.

РОЗДІЛ 2

Будильник розвіяв вранішній морок, заповнивши кімнату о пів на шосту дзенькотом, доки Роберт Невілл не простяг затерплу від сну руку й не вимкнув його.

Він дотягся до цигарок, запалив одну, а вже потім присів у ліжку. Трохи зачекавши, підвівся й пішов до затемненої вітальні — зазирнути у вічко.

Зовні вздовж газону вишикувалися, наче шерег мовчазних солдатів, невиразні постаті. Поки він роздивлявся, дехто з натовпу рушив геть, невдоволено бурмочучи щось собі під ніс. Скінчилася чергова ніч.

Він повернувся до спальні, увімкнув світло й почав одягатися. Натягуючи на себе футболку, він почув, як Бен Кортман прокричав своє «Покажись, Невілле!».

На тому й усе. Він знав, що нині вони розходилися слабші, ніж тоді, коли лише прибули. Хіба що вони накинулися на когось зі своїх. Таке траплялося часто. Поміж ними не було згуртованості. Їх мотивувала лише спрага.

Одягнувшись, Невілл із бурмотінням присів на ліжко й нашкрывав собі олівцем список на день:

Верстат у «Сірз»¹

Вода

Перевірити генератор

Кріплення (?)

Як завжди

Сніданок був квапливим: склянка апельсинового соку, шматочок грінки та дві чашки кави. Він швидко з ним упорався, картаючи себе за брак витримки, щоб поїсти як слід.

Покінчивши зі сніданком, він викинув паперову тарілку та чашку в смітник і почистив зуби. «Бодай одну добру звичку я все ж маю», — втішив він себе.

¹ «Сірз» (повна назва «Сірз, Рубак & Ко») — мережа господарчих універмагів, заснована 1886 року.

Перше, що він зробив, вийшовши надвір, — це поглянув на небо. Воно було ясным, ледь хмарним. Сьогодні можна було вирушати. Добре.

Спускаючись із ганку, він штурхнув черевиком купку уламків від дзеркала. «Що ж, клята штукенція розлама-лася, як я й очікував», — подумав він. Потім прибере.

На тротуарі в незграбній позі витяглося тіло; інше лежало напівзапхане в кущі. Обидва тіла були жіночими. Принаймні більшу частину свого життя.

Він відімкнув гараж і заднім ходом викотив свій універсал-«вілліс»¹ у ранкову свіжість. Потім вийшов з автівки й зачинив задню браму. Одягнувши масивні рукавиці, він попрямував до небіжчиці біля тротуару.

Коли подивитися, під денним світлом вони зовсім і не привабливі, думав він, протягнувши покійниць упоперек газону та пожбуривши їх на полотняний брезент. У тілах не лишилося жодної краплини; обидві померлі набули кольору вихопленої з води рибини. Він підійняв браму й закріпив її.

Потім обійшов газон, визбираючи камені та цеглини і складаючи їх у лантух. Поклав лантух у свій універсал, лиш потім знявши рукавиці. Він зайшов у будинок, помив руки та зготував собі ланч: два сандвічі, трішки печива й термос із гарячою кавою.

Після цього він пішов до спальні й узяв торбу з кілками. Закинув її на плечі та пристебнув до паска, на якому носив киянку. І врешті вийшов із будинку, зачинивши по собі двері.

Він вирішив не перейматися пошуками Бена Кортмана цього ранку: в нього й так було вдосталь справ. На мить він

---

¹ Марка автомобіля від компанії «Willys» — американського виробника авто, заснованої 1908 року.

задумався, чи не зайнятися йому звукоізоляцією будинку, яку він вирішив був облаштувати. «А, грець із ним, — подумав, — зроблю це завтра або в якийсь із хмарних днів».

Він забрався в салон універсала й перевіряв список. Пункт перший: «Верстат у “Сірз”». Само собою, як тільки він позбудеться трупів.

Він завів авто й дав задній хід, виїхавши на вулицю та попрямувавши до бульвару Комптон. Там він звернув праворуч і подався на схід. З обох боків були порожні будинки, біля яких, покинуті й забуті, стояли припарковані авто.

Роберт Невілл на мить перевів погляд до покажчика палива. Залишалось ще з пів бака, але він міг би зупинитися на Вестерн-авеню і наповнити його. Було недоцільно використовувати припасений у гаражі бензин, поки в цьому не було потреби.

Він завернув до заправки і пригальмував. Розшукав цистерну з бензином і зливав його через сифон у бак, доки звідти не почала вихлюпувати, розтікаючись цементом, бурштинова рідина.

Він вирішив разом перевірити мастило, воду, рідину в акумуляторі та шини. Як зазвичай, усе було в хорошому стані — він ретельно доглядав за авто. Менш за все йому хотілося б застрягти десь на ніч, якби воно зламалось у дорозі...

Проте не було сенсу через це турбуватися. Якщо подібне колись і станеться, то на тому все й скінчиться.

Він продовжив рух бульваром Комптон, проїжджаючи високі бурові вишки та мовчазні вулиці. Поблизу не було ані душі.

Але Роберт знав, що це лише омана.

Вогнище ніколи не припиняло палати. Коли машина наблизилася, він надягнув рукавиці та протигаз, розглядаючи крізь лінзи завісу кіптяви та диму, що ширилася над

поверхнею. Цілісіньке поле свого часу, ще в червні 1975 року, було перекопане на величезну котловину.

Невілл припаркував авто й нетерпляче вистрибнув із нього, прагнучи якнайшвидше покінчити з роботою. Натиснувши на клямку й відчинивши багажник, він витягнув із нього один із трупів та поволік його до краю котловини. Там він звів мертве тіло на ноги й поштовхом відправив у западину.

Тіло вдарялося та скочувалося стрімким схилом, доки не впало у велику кучугуру розжареного попелу на споді котловини. Роберт Невілл, тяжко ковтаючи повітря, поспішив назад до універсала. У цьому місці він завжди почувався задушливо, навіть попри протигаз.

Він дотяг і другий труп до краю котловини й зіштовхнув його туди. Потому, викинувши донизу ще й лантух із камінням, швидко повернувся до авто й помчав геть.

Проїхавши пів милі¹, він зняв протигаз і рукавиці, закинувши їх на задні сидіння. Відкрив рот і вдихнув повні легені свіжого повітря. Діставши флягу з бардачка, він зробив довгий ковток пекучого віскі. Потім дістав і запалив цигарку, глибоко вдихнувши дим. Бувало, що йому доводилося відвідувати палаючу котловину щодня протягом кількох тижнів поспіль, — йому завжди робилося через це зле.

Десь там, унизу, лежала й Кеті.

Дорогою до Інглвуда² він зупинився біля крамниці, щоб добути бутильованої води.

Зайшовши всередину, він відразу відчув запах гнилих харчів. Поквапом схопив металевий візок і покотив його перед собою крізь німі, вкриті пилюкою проходи між

¹ Милія — міра довжини, що приблизно дорівнює 1,6 км.

² Інглвуд — невелике місто в штаті Каліфорнія, на південному заході округу Лос-Анджелеса.

рядями, зціпивши зуби через важкий запах гниття та дихаючи ротом.

Пляшки з водою він знайшов у задній частині крамниці, біля сходів. Поскладавши всі знайдені пляшки у візок, він піднявся сходами нагору. Власник магазину міг бути поруч; як на те пішло, можна було розпочати й звідси.

У приміщенні їх було двоє. У вітальні на дивані лежала жінка років тридцяти, вбрана у червоний пеньюар. Її груди повільно здіймалися вгору-вниз, очі заплющені, руки складені на животі.

Роберт Невілл незграбно намацав руками кілок і киянку. Це завжди було важче, коли вони були живі, особливо з жінками. Він відчував, як до нього знову повертається безтямна жага, стягуючи всі його м'язи. Він опанував себе. Це дурість, якій сутужно опирався здоровий глузд.

Вона не видала ані звуку, лише раптово хрипко затяглася повітрям. Коли він заходив у спальню, чув позаду себе звук, що нагадував крапання води. «Що *ще* мені залишається?» — питав він себе. Він і далі був переконаний, що робить правильну справу.

Він став у дверях, пильно розглядаючи невелике ліжко в спальні біля вікна, здригаючись усім тілом від подихів. Потім, не тямлячи себе, став край ліжка й подивився на розпростерту на ньому жінку.

«Чому всі вони нагадують мені Кеті?» — думав він, тремтливими руками дістаючи другий кілок.

* * *

Кермуючи до «Сірз», він намагався викинути з голови те, що сталося, метикуючи, чому лише дерев'яні кілки виявилися дієвими.

Він спохмурнів, проїжджаючи порожній бульвар, тишу якого розвіював лише приглушений гуркіт двигуна його авто. Здавалося химерним, що він задумався над цим лише тоді, як минуло п'ять місяців.

Це породило наступне питання. Як йому завжди вдавалося влучати в самісіньке серце? Бо це мало бути саме серце, так сказав док Буш. Проте Невілл не був обізнаний з анатомією.

Його брови насупилися. Йому допікало, що він так довго чинив у такий гидкий спосіб, жодного разу не взявши його під сумнів.

Він труснув головою. «Так не піде, треба все ретельно обдумати, — думав він, — я маю звести до купи всі запитання, перш ніж спробувати відповісти на них. Треба впоратися із цим належним чином, науково».

«Атож, атож, атож, — думав він, — знову забовваніла тінь старого Фріца». Так звали його батька. Невілл зневажав власного батька і щосили опирався, розуміючи, що яблуко недалеко впало — він цілковито успадкував батькове логічне мислення та хист до техніки. Його батько до самого кінця вперто не вірив у вампірів.

У «Сірз» він розжився верстатом, повантажив його в універсал і обшукав універмаг.

У підвалі їх було п'ятеро, кожен ховався в темному закутку. Одного з них Невілл знайшов у морозильній вітрині. Побачивши чоловіка, що розлігся всередині цієї лакованої труни, він зареготав: кумедне місце для сховку.

Пізніше він чудувався, на яке безрадісне місце перетворився світ, якщо доводилося шукати втіху в такому.

Десь по другій він припаркував авто і з'їв свій ланч. Їжа тхнула часником.

Це спонукало його до роздумів про вплив часнику на них. Напевне, їх відганяв саме запах, але чому? Усі відо-

мості про них були дивними: переховування вдень, обминання часнику, уразливість перед кілками, імовірно, страх перед розп'яттями. Припускалося навіть, що вони жахаються дзеркал.

Узяти хоча б це. Згідно з повір'ями, вони не відображуються в дзеркалах, але ж він знав, що це неправда. Як і вірування в їхню здатність обертатися на кажанів. Це забобони, які шляхом логічного мислення та спостереження легко розвіювалися. Настільки ж дурнею є і здогади щодо їхнього хисту перекидатися на вовків. Безперечно, існують собаки-вампири; він бачив і чув їх ночами знадвору. Але то були лише пси.

Зненацька Роберт Невілл міцно стиснув губи. «Забудь, — промовив він до себе, — ти поки ще не готовий». Настане день, і він матиме нагоду подолати це, розібрати всі тонкощі, але ще не час. Підстав для хвилювання йому й так вистачало.

Доївши ланч, він обійшов усю округу, ступаючи від ганку до ганку, доки в нього не скінчилися кілки. З дому він узяв їх сорок сім.

РОЗДІЛ 3

«Могутність вампіра в тому, що ніхто не повірить у нього».¹

«Вельми вдячний, докторе Ван Хельсінг», — подумав він, відкладаючи вбік примірник «Дракули». Він сидів, похмуро втупившись у книжкову шафу і слухаючи Другий

---

¹ Вказана цитата, попри те, що Роберт Невілл читає роман Брема Стокера «Дракула», насправді походить із кінострічки «Дракула» режисера Тода Браунінга, випущеної студією «Юніверсал» у прокат 1931 року. У свою чергу зазначений фільм заснований на п'єсі 1924 року (авторства Гамільтона Діна та Джона Л. Балдерстона), що досить віддалено відповідає сюжету оригінального твору Стокера.

концерт Брамса для фортепіано¹, пив лимонний соуер із віскі² та смалив цигарку.

Чистісінька правда. Сама книга була мішаниною із забобонів та мильних кліше, але цей рядок був щирою правдою: ніхто не вірив у них, а як можна боротися з чимось, чому не ймеш віри?

Так воно й склалося. Щось темне й незвідане виповзло з мороку Середньовіччя. Безформні й нечувані істоти, місце яких — на сторінках химерних творів. Вампіри були архаїкою, що час від часу виринала то в пасторальних нарисах Саммерса³, то в мелодраматичних опусах Стокера. Відзначені лише побіжною згадкою в «Британіці»⁴, вони виродилися в матеріал для бульварного читива та низькопробних стрічок, на яких наживалися всілякі писаки та безпутні кіноконтори.

Така собі байка, що лунає крізь століття.

Що ж, усе це правда.

Він відсьорбнув зі склянки й заплющив очі, відчуваючи, як холодна цівка рідини стікає горлом, розливаючи по шлунку тепло. «Казки виявилися правдою, — думав він, — але нікому не випало нагоди про це дізнатися». До останнього всі відмовлялися вірити, що то могли бути *во-ни* — що завгодно, лише не *вони*. Бо *вони* — витвір уяви, плід забобонів, їх не може бути.

Але перш ніж наука встигла надолужити те, що спочило в легендах, *воно* пробудилося, пожерши все.

¹ Йоганнес Брамс (1833—1897) — німецький композитор, піаніст і диригент, представник епохи романтизму.

² Соуер (sour) — різновид коктейлю, що зазвичай складається з алкогольної основи з додаванням цукру, соку лимона чи лайма.

³ Монтегю Саммерс (1880—1948) — англійський духівник, який досліджував надприродне.

⁴ «Британіка» — відома багатотомна енциклопедія.

Того дня він не знайшов шканту. Не став обстежувати генератор. Не прибрав розбитого дзеркала. Не став він і вечеряти, цілком втративши апетит. Та це й не було важко. Йому майже ніколи не хотілося їсти. Поживна трапеза — це останнє, чого він бажав після всього, що робив удень. Навіть п'ять місяців не змогли цього змінити.

Його думки не полишали тих одинадцятьох — ні, дванадцятьох — дітей, на яких він натрапив удень. Двома рвучкими ковтками він осушив склянку.

Він кліпнув очима, і кімната перед ним захиталася. «Та ви, батечку, налигалися», — подумки мовив він до себе. «То й що? — відказав він собі. — Кому вже можна, як не мені?»

Він із силою пожбурих книжку крізь кімнату. «Забирайся, Ван Хельсінгу! І Міно, і Джонатане, і кровоокий графе! Ідьте усі геть! Нікчемні вигадки, безглузді відображення гнітючого мотиву!»

Із його горлянки залунав сміх, що захлинувся кашлем. Знадвору вкотре кликав Бен Кортман. «Уже біжу, Бенні, — подумав він, — ось тільки смокінг напну».

Він затремтів, міцно стискаючи зуби. «Уже біжу. Чорт, а чом би й ні? Чому б і не *niti* до них? Це був би певний шлях спекатися їх».

Стати одним із них.

Від такої невигадливої ідеї він вишкірився, підвівся і непевною ходою дійшов до бару. «Чому б і ні? — дали пульсувало в його мозку. — Навіщо зносити це все, якщо розчехнуті двері і кілька кроків покладуть край стражданню?»

Хай би його грім побив, відповіді він не знав. Існує, звісно, непевна вірогідність, що десь іще є такі, як він, уцілілі, котрі продовжують боротьбу, сподіваючись одного дня

опинитися серед подібних до себе. Але як він міг сподіватися розшукати їх, коли сам не міг рушити далі, аніж на день їзди від домівки?

Тремтячи, він долив собі віскі; мірною склянкою він покинув користуватися ще кілька місяців тому. Часник на віконницях, сітка понад теплицею, вивезення тіл та збування каменюччя. Дюйм за дюймом він укоротить це нечестиве юрмище. Нащо себе обманювати? Він ніколи не знайде нікого інакшого.

Він тяжко завалився в крісло. «Отутечки я, дітки, сиджу в затишку, мов той підклимовий клоп, оточений батальйоном кровопивць, котрим тільки й кортить скуштувати ковточок мого доброго, відмінного гемоглобіну. Випий, друже, цей келих за мій рахунок».

Його обличчя скривилось у гримасі чистого, невимовного гніву. «*Наволоч!* Я не здамся, доки не вб'ю кожного з вас, паскуди». Його права рука стислася, мов лещата, вщент розстрощивши склянку.

Він втупив погляд донизу, на розкидані підлогою рештки, на зазублені скалки, що застрягли в його долоні, з якої скрапувала розбавлена з віскі кров.

«Вони б не погребували спробувати її, хіба ні?» — подумав він. Підвівшись і несамовито хитаючись, він мало не відчинив двері, щоб помахати долонею перед їхніми пиками і почути, як вони загарчать.

Але коли він заплющив очі, його тілом пройшлися дрижаки. «Отямся, друже, — подумав він, — іди перев'яжи свою бісову руку».

Спотикаючись, він зайшов у ванну та обережно промив руку, після чого, пхекаючи від болю, почав вмазувати йод у рану. Незграбно перев'язуючи її, він уривчасто ковтав повітря, весь стікаючи потом. «Ой, як хочеться цигарку», — подумав він.

Знову зайшовши до вітальні, він поставив платівку Бернстайна¹ й запалив цигарку. «Що ж я буду робити, коли зостануться зовсім без цигарок?» — питав він себе, роздивляючись блакитну цівку диму, що тяглася від цигарки. Утім, це навряд чи станеться. Він мав у запасі близько тисячі блоків цигарок, запасених у шафі Кеті...

Він зі злістю стиснув щелепи. «У шафі в *коморі, коморі, коморі*».

Кімната Кеті.

Він відсутнім поглядом утупився у фотошпалери, коли у вухах забринів мотив «Століття тривоги»². «Століття тривоги, — замріяно подумав він. — Думав, що знаєш, що воно таке, ті тривоги, Ленні-бой? Ленні й Бенні; вам обом треба зустрітися. Композиторе, знайомся — труп. Мамцю, як виросту, хочу стати вампіром, як татко. Божечки, дурненький, ну звісно ж, станеш».

Віскі з дзюркотом полилося у склянку. Трохи покритившись від болю в правиці, він перекинув пляшку в ліву руку.

Він сидів і попивав віскі. «Хай уже та нудна тверезість зблякне, — думав він. — Нумо, хутчій закреслимо піддатливу ясність розуму. Ненавиджу їх!»

Поступово кімната почала обертатися, хвилясто гойдаючись навколо його крісла. Приємна, розпливчаста імла застелила його зір. Він глянув на склянку, потім на програвач, поводячи головою з боку в бік. Натовп надворі продовжував сновигати, бурмочучи та вичікуючи.

¹ Леонард Бернстайн — американський композитор, виконавець і диригент. Передусім відомий як автор музики до кінострічок «Пітер Пен» (1950) та «Вестсайдська історія» (1957).

² Симфонія № 2, або «Століття тривоги», — композиція Леонарда Бернстайна.